



TOGETHER

Tid för  
samhandling!

Healthy Cities Sverige



Healthy Cities  
Sverige EN DEL AV WHO





TOGETHER

## Program

- Om Healthy Cities
- Agenda 2030 – Mål och medel för en jämlik hälsa
- Folkhälsoläget och stöd till kommuner och regioner - Folkhälsomyndigheten
- Folkhälsoarbete i Sveriges kommuner och regioner – SKR
- Det händer hos oss
- Healthy Cities Sverige – Vad innebär det att vara medlem?
- Dialog, frågor och återkoppling



Healthy Cities  
Sverige EN DEL AV WHO





# Healthy Cities Sverige

- Grundades år 2004 och är en del av WHO:s Europeiska Healthy Cities nätverk som har funnits sedan 1988.
- Healthy Cities Sverige består av politiker och tjänstepersoner från kommuner och regioner i Sverige som särskilt prioriterar folkhälsa och social hållbarhet i sitt arbete.
- Styrelse med politiker från olika politiska partier från olika delar av landet beslutar om verksamhetens inriktning.
- En nationell koordinator leder och samordnar verksamheten



Healthy Cities  
Sverige EN DEL AV WHO



# VISION

Healthy Cities Sverige – det ledande nätverket i arbetet för en god och jämlik hälsa på lokal och regional nivå

# WHO:s Healthy Cities strategiska inriktning bygger på Agenda 2030





# Agenda 2030!

## Mål och medel för en god och jämlik hälsa

Begrepp och utgångspunkter



# En utveckling som tillgodoser våra nuvarande behov utan att äventyra kommande generationers möjlighet att tillgodose sina behov (Brundlandkommissionen)

**Ekonomisk** hållbarhet är medlet  
(för utveckling och innovation)

**Social** hållbarhet är målet  
(tillgodose människors behov och rättigheter)

**Miljömässig** hållbarhet är ramen  
(inom ramen för planetära gränser)

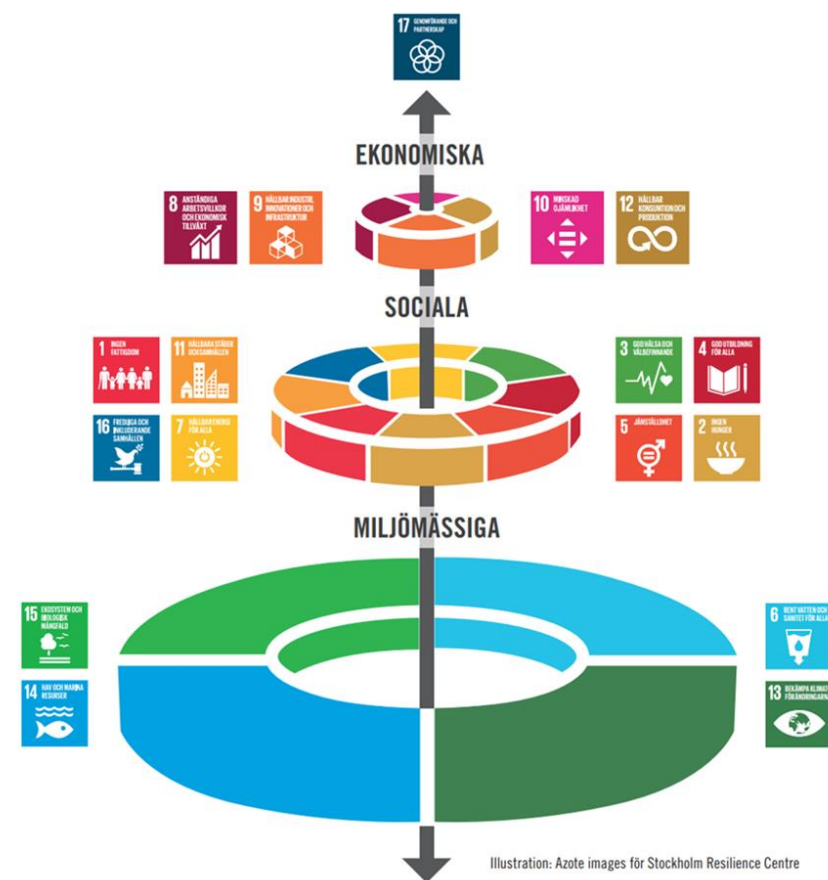
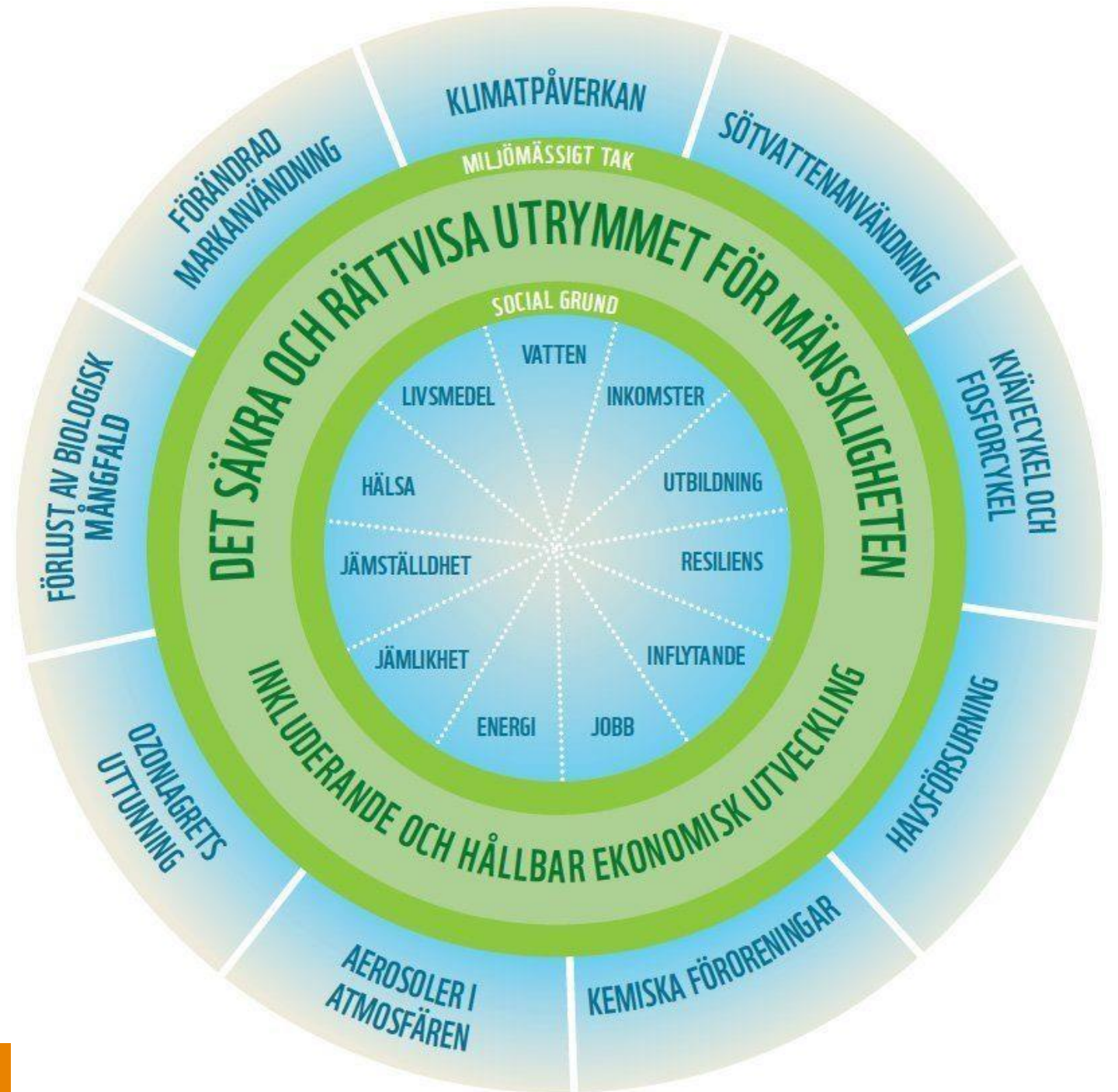


Illustration: Azote images for Stockholm Resilience Centre



# Munken

Hur det hänger ihop!



Raworth, 2012. Översatt i WWF Living Planet Report 2014



**Folkhälsa** är ett samlingsbegrepp för hela befolkningens hälsotillstånd. Det handlar alltså om både hälsa och ohälsa. En god folkhälsa innebär att hälsan är så god och så jämlikt fördelad som möjligt bland olika grupper i samhället, enligt WHO.

**Ojämlighet i hälsa** kan beskrivas som systematiska skillnader i hälsa mellan grupper med olika social position, uttryckt i till exempel utbildning, inkomst eller yrke eller diskrimineringsgrunder.

Källa Folkhälsomyndigheten



## En god och jämlik hälsa – åtta målområden

# Nationellt mål och åtta målområden

Att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.

Källa Folkhälsomyndigheten



# Gör jämlikt gör skillnad! Fokus på främjande och förebyggande

**Jämlika** - anpassas så att de tar särskild hänsyn till grupper med låg socioekonomisk position och andra utsatta grupper. Det gäller både åtgärdernas omfattning och utformning.

**Sjukdomsförebyggande (prevention)** - minska risken för uppkomst av sjukdom, skada, fysiska, psykiska eller sociala problem, och att förhindra återinsjuknande eller genom tidig upptäckt förhindra att sjukdom utvecklas.

**Hälsofrämjande (promotion)** - främja hälsa och stärka eller bibehålla människors fysiska, psykiska och sociala välbefinnande. Detta genom att stärka tilltron till den egna förmågan och öka kontrollen över den egna hälsan.

Källa Folkhälsomyndigheten



**Healthy Cities**  
**Sverige** EN DEL AV WHO

Service-  
uppdraget

Demokrati-  
uppdraget

Samhällsutvecklings-  
uppdraget



EN DEL AV WHO





# Agenda 2030!

## Mål och medel för en god och jämlik hälsa

En god och jämlik hälsa är resultat, bestämningsfaktor och möjliggörare för att nå de globala målen





Folkhälsomyndigheten

# Nationella folkhälsoutmaningar och initiativ

Sara Fritzell



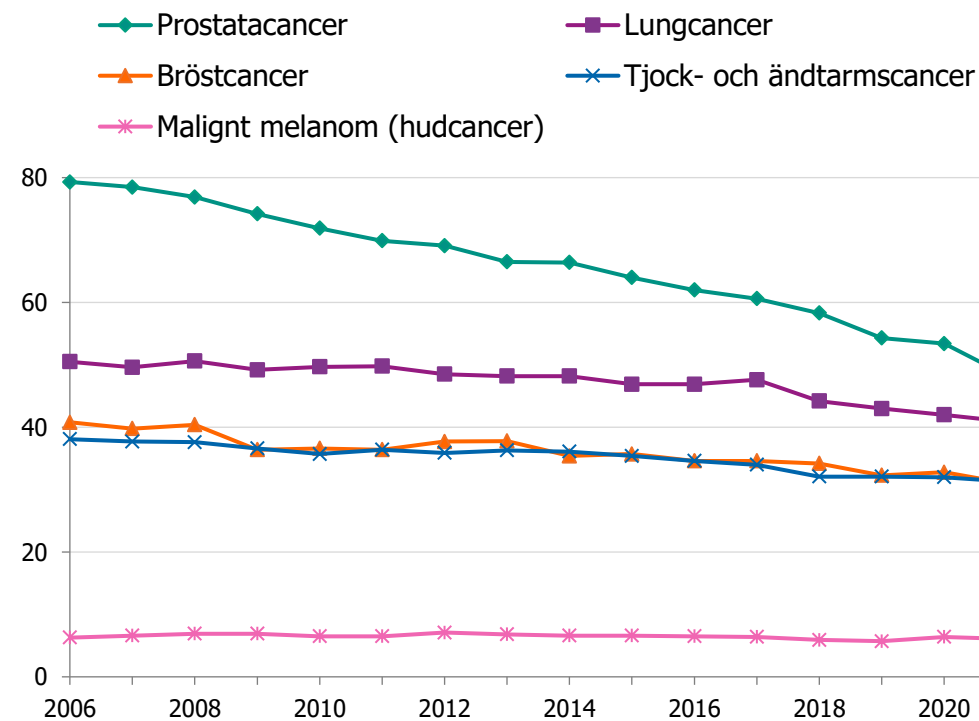
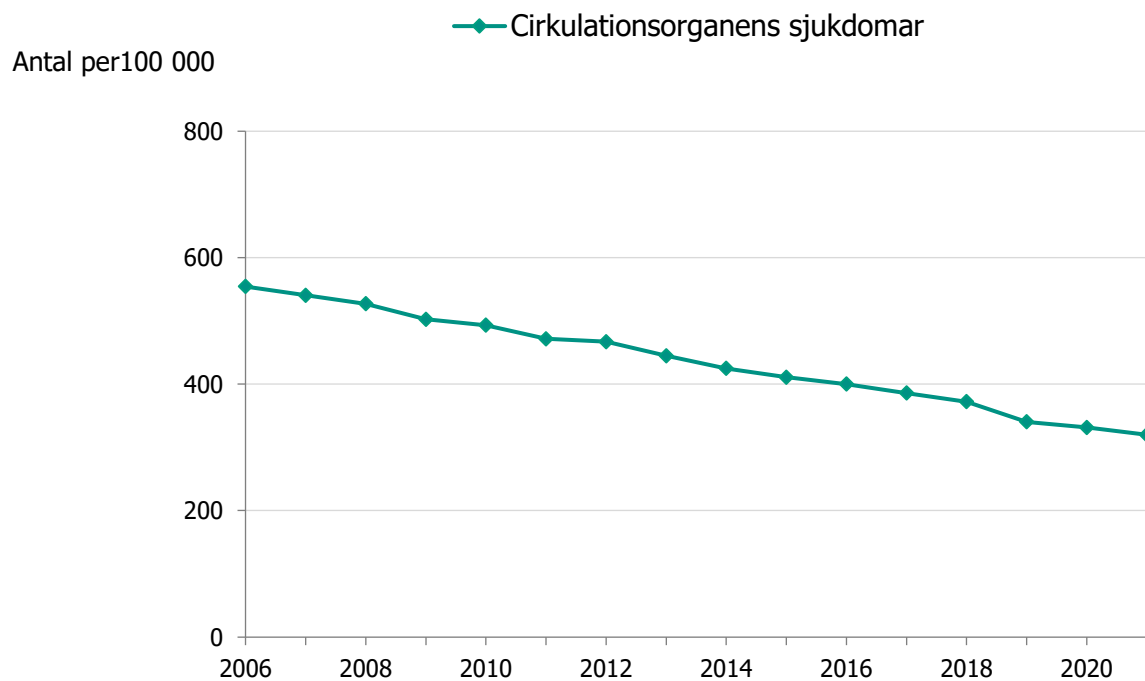


# Upplägg

- Folkhälsoutmaningar och aktuell statistik
  - Stöd från Folkhälsomyndigheten
  - Länkar
-

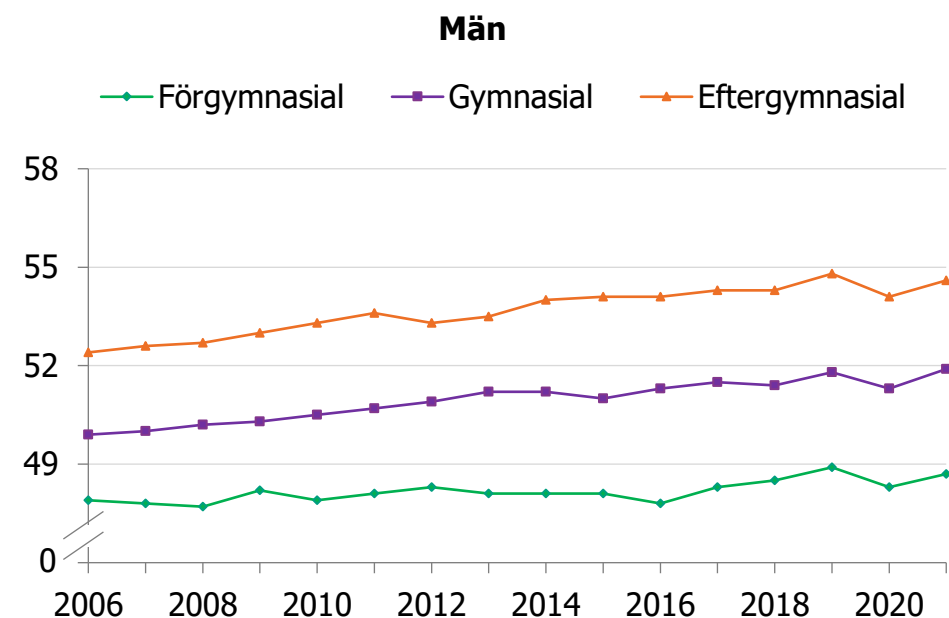
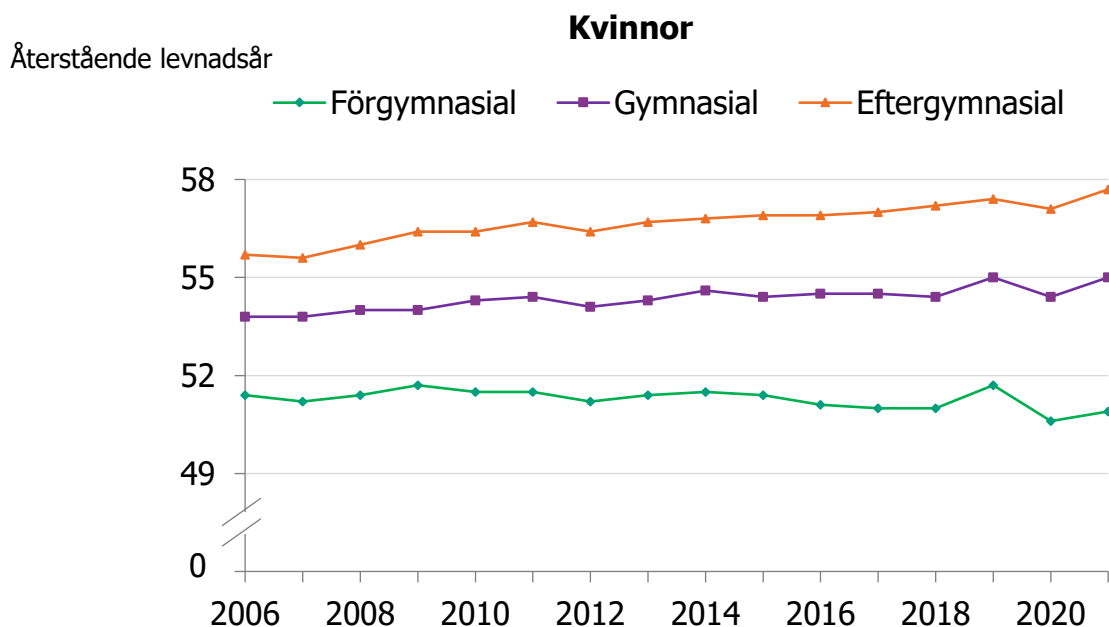


# De vanligaste dödsorsakerna



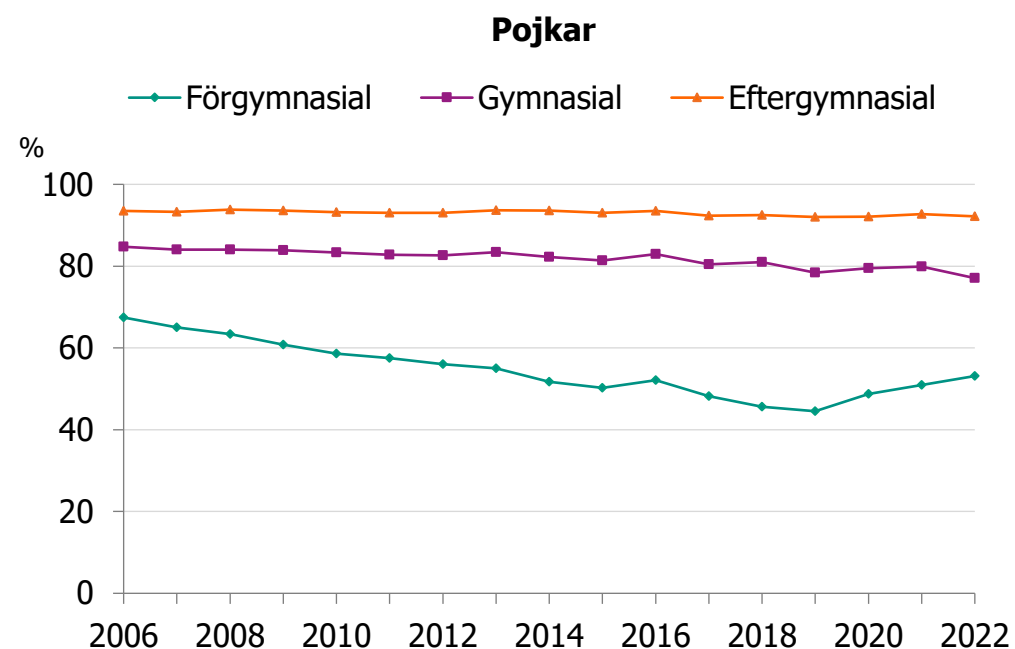
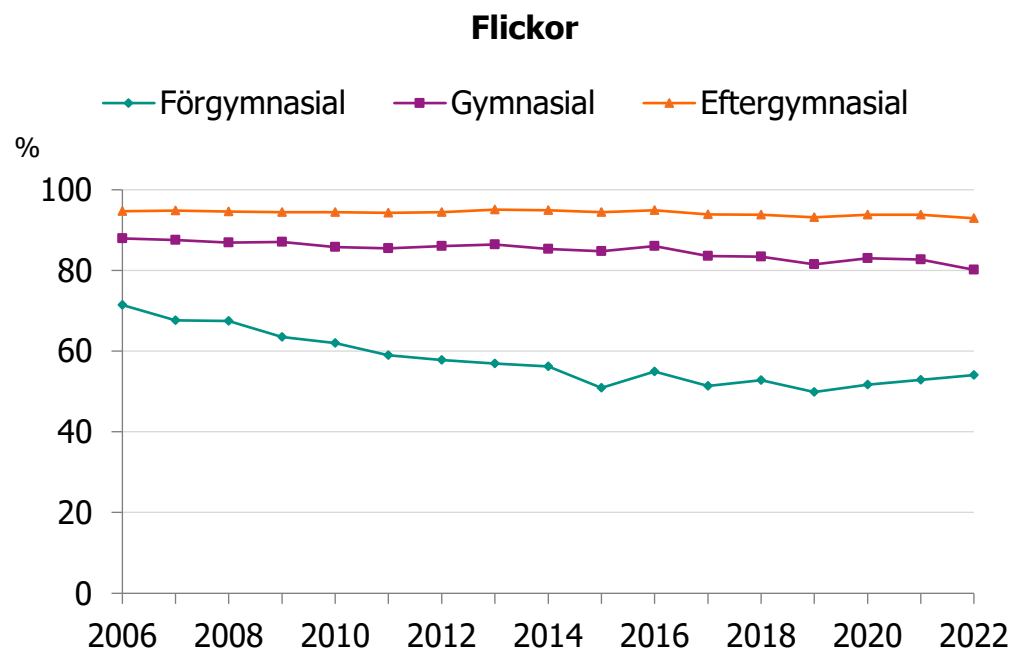


# Medellivslängd vid 30 års ålder, efter utbildningsnivå (inrikes födda)



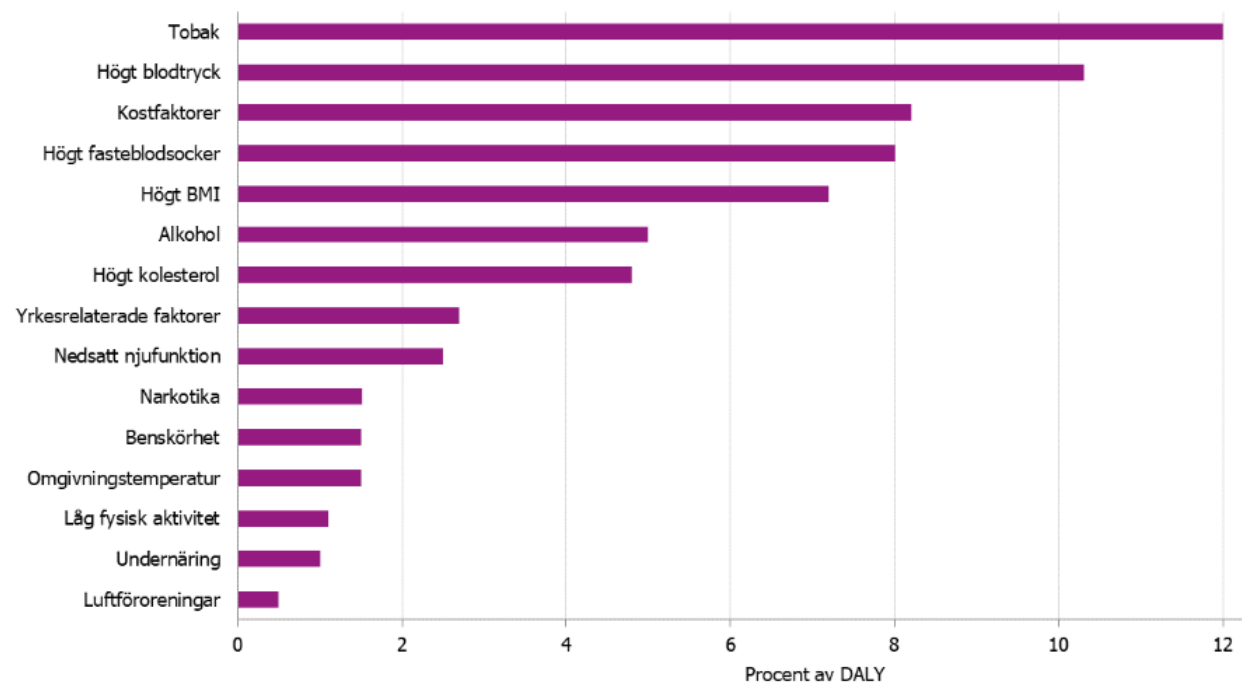


# Gymnasiebehörighet, efter föräldrarnas utbildningsnivå, 2006–2022



# Dagens livsmedelskonsumtion

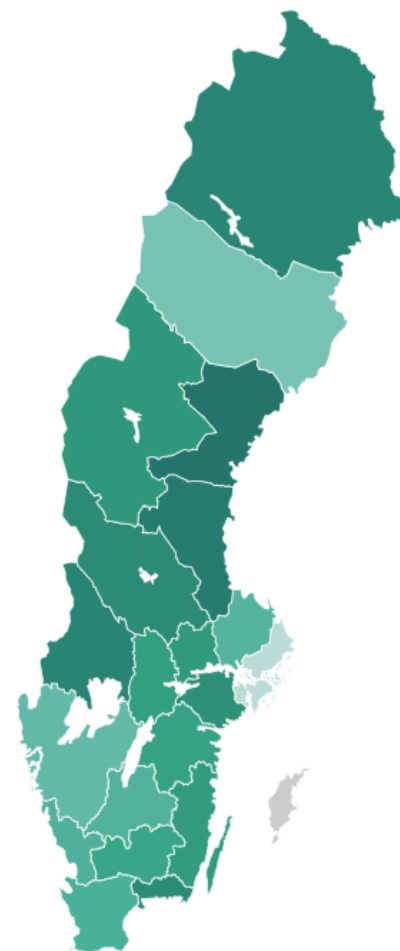
- Är ojämlik
  - Skillnader mellan ålder, kön, region och socioekonomi
  - Barn och ungdomar har inte jämlika förutsättningar att äta hållbart och hälsosamt
- Har en näringsmässig obalans exempelvis med överkonsumtion av energi
- Leder till stor sjukdomsburda
- Påverkar miljön och klimatet



# Övervikt och fetma hos vuxna- exempel på regionala skillnader

Stora regionala skillnader, data från HLV

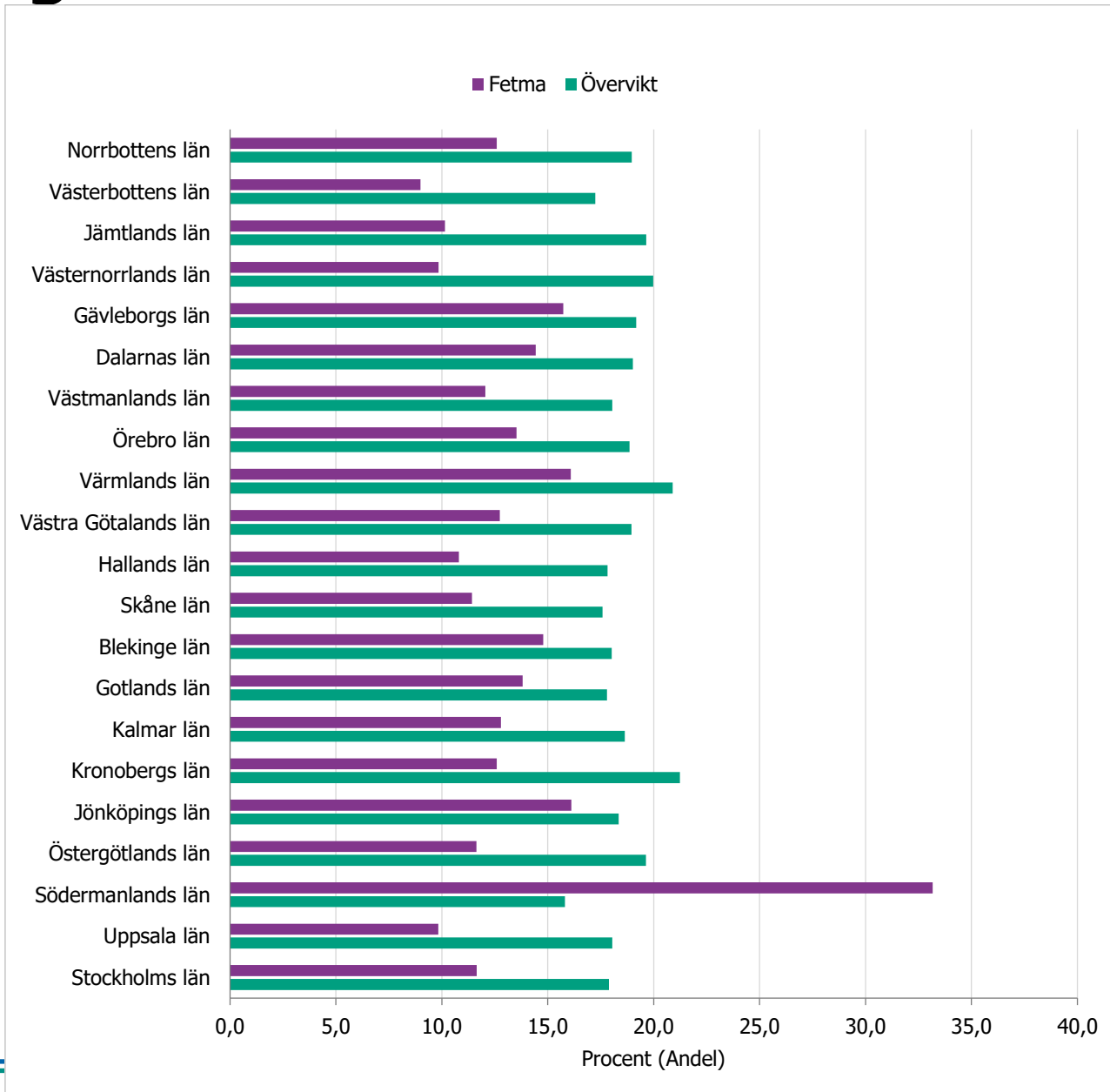
Vikt BMI (%)



2019-2022



# Regionala skillnader i övervikt och fetma, barn 6-9 år



Uppmätt vikt och  
längd, från COSI-  
rapporten 2023

# Nio faktablad om folkhälsopolitikens mål och ramverk



# Material på Tema folkhälsa

Om folkhälsa och folkhälsoarbete > Tema folkhälsa

## Folkhälsoutmaningar

[Lyssna](#)

En god hälsa i hela befolkningen är både en förutsättning och ett medel för ett motståndskraftigt samhälle. Men det finns många utmaningar som på olika sätt berör folkhälsan. Här har vi samlat information om några av dessa utmaningar.

### Folkhälsoutmaningar

**Material om samhällsutmaningar**

Här samlar vi material om samhällsutmaningar som på olika sätt berör folkhälsa.

Här hittar du som arbetar på lokal, regional eller nationell nivå analyser av utvecklingen av folkhälsan och förutsättningarna för en god och jämlik hälsa i Sverige. Följ utvecklingen med våra analyser och rapporter eller använd våra verktyg för att själv ta fram och analysera folkhälsostatistik på nationell, regional och lokal nivå.

### Hur mår Sverige?

**Folkhälsan i Sverige – om utvecklingen av hälsa och förutsättningar för hälsa**

Här finns en överblick över utvecklingen av folkhälsan och förutsättningar för hälsa. Uppföljningen utgår från det folkhälsopolitiska ramverket och ger en övergripande bild av om vi är på rätt väg för att uppnå en god och jämlik hälsa.

**Ta fram statistik för egna analyser**

**Kontakt**

Vill du ta kontakt med oss, eller har du förslag hur vi kan göra den här sidan bättre?

[tema.folkhalsa@folkhalsomyndigheten.se](mailto:tema.folkhalsa@folkhalsomyndigheten.se)

### Utvänt innehåll

**Ny e-utbildning som stöd i arbetet för god och jämlik hälsa**

[E-utbildning: God och jämlik hälsa för samhällets utveckling](#)

**Att lyckas med implementering**

[Att lyckas med implementering inom folkhälsoområdet](#)

**Tro på din förmåga och våga synas!**

[Malin Sand, dietist och folkhälsostrateg i Region Norrbotten, om hur hon använder olika kanaler för att nå ut till sina målgrupper.](#)

Ett effektivt och systematiskt folkhälsoarbete – med hjälp av Tema folkhälsa



# God och jämlik hälsa för samhällets utveckling

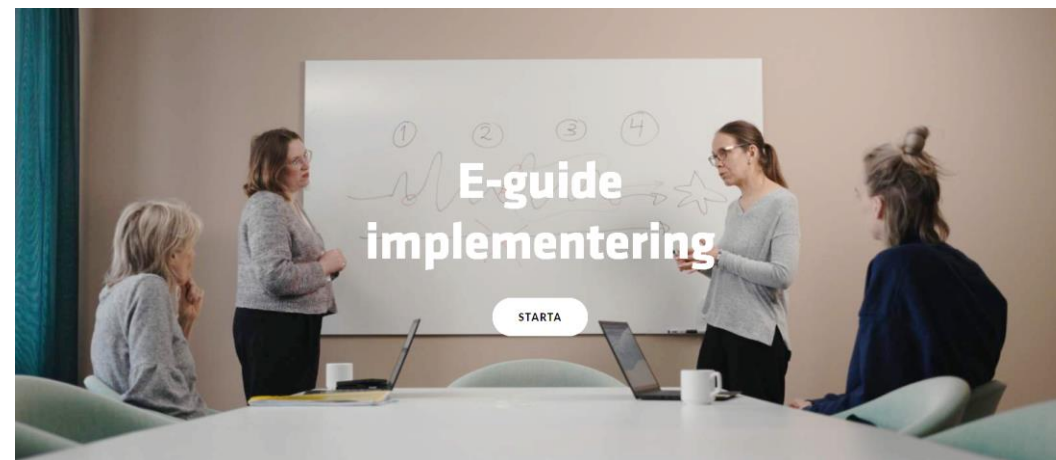
En e-utbildning för dig!

Om att arbeta långsiktigt  
och kunskapsbaserat för  
en god och jämlik hälsa.

[www.folkhalsomyndigheten.se/  
e-utbildning-godochjamlikhalsa](http://www.folkhalsomyndigheten.se/e-utbildning-godochjamlikhalsa)



# Att lyckas med implementering inom folkhälsoområdet



# Tack

Håll dig uppdaterad via vår webbplats,  
vårt nyhetsbrev och våra sociala medier.



Folkhälsomyndigheten

[www.fohm.se](http://www.fohm.se) • [fohm.se/nyhetsbrev](http://fohm.se/nyhetsbrev) • LinkedIn • Facebook



# Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)

Världens mest  
omtänksamma  
och innovativa  
välfärd





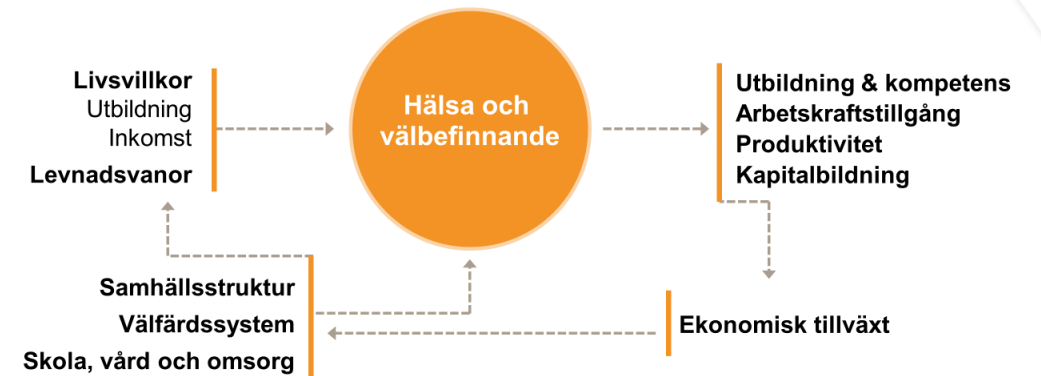
# Utmaningar och möjligheter för kommuner och regioner?



## Stora utmaningar

- Skillnader i hälsa ökar
- Klimat
- Kriminalitet
- Segregation
- Vård, skola, omsorg
- Kompetensförsörjning
- Ekonomi
- Digitalisering

## Det hänger ihop med en hållbar välfärd





## Stora möjligheter

- Långsiktiga planeringsförutsättningar
  - Verksamhetsutveckling
  - Innovation
  - Utifrån hälsofrämjande och förebyggande:
    - Omställning Nära vård
    - Omställning nya SoL
    - Grön omställning
    - Hälsoprogram barn och unga
- ... med stöd av digitalisering

**Hur bedriver kommuner och regioner ett strategiskt folkhälsoarbete?**



# Utmaningar i folkhälsöarbetet



# Utmaningen – tvärasektoriellt arbete i samverkan

- Röriga processer
- Ett problem utifrån din sakkunskap, innebär inte att andra ser det som ett problem/prioritet
- Sektorer och förvaltningar/verksamheter har sina egna mål och styrningslogiker, strategiskt - operativt
- Folkhälsoarbetet upplevs inte tillräckligt konkret
- Ofta lyfts levnadsvanor som åtgärder
- Folkhälsostrategens ansvar...

# Folkhälsa

Att arbeta hälsofrämjande och förebyggande är ett strategiskt val för att klara framtidens välfärd, bemanning och finansiering. SKR stödjer kommunernas och regionernas arbete för en god och jämlik hälsa i befolkningen.



## 🕒 Vägledning systematiskt folkhälsoarbete

Frågor och svar att utgå från i ditt strategiska folkhälsoarbete.



## 🕒 Uppföljning och analys

Stöd för att följa upp, analysera och arbeta med resultat inom folkhälsostatistik.



## 🕒 Verktyg som stöd i folkhälsoarbetet

Stöd för planering, uppföljning, analys och samverkan med andra.

# Urval av SKR:s stöd

# Strategiska samverkanskompetenser för tvärsektoriellt arbete – jämlik hälsa och social hållbarhet

En tredagarskurs som baseras på lokala och regionala erfarenheter, pedagogik-, organisationsteorier och verktyg. Den sätter ord på den "tysta kunskap" som ofta används i komplexa förändringsarbeten.

## De flesta rankar hälsa som det viktigaste i livet. Det bör påpekas att hälsa handlar om så mycket mer

# Förtroendevalda ger förutsättningar för välfärd och hälsa

Genom att arbeta för bättre hälsa får vi på flera sätt ett mer hållbart och motståndskraftigt samhälle. Som förtroendevald har du möjlighet att få ihop verksamheternas bidrag till en helhet där hälsa och välbefinnande bidrar till måluppfyllelse.

De flesta rankar hälsa som det viktigaste i livet. Det bör påpekas att hälsa handlar om så mycket mer än sjukdomar. God hälsa och välbefinnande är en förutsättning för att klara skolan, arbeta, leva

Vad är folkhälsoarbete? +

För vilka utmaningar kan folkhälsan vara en del av lösningen? +

## Min roll som förtroendevald

Hur påverkar de beslut vi fattar medborgarnas hälsa och välmående? +

# Länkar

[Strategiska kompetenser för tvärssektoriellt arbete - utbildning](#)

[Vägledning för systematiskt folkhälsoarbete](#)

[Uppföljning och analys](#)

[Förtroendevalds ger förutsättningar för välfärd och hälsa](#)

[Stöd för samordning av horisontella sakområden](#)

[Mötesplats social hållbarhet](#)

[Omvärldsanalys - 10 trender som påverkar det kommunala och](#)

[regionala uppdraget](#)

[Ekonomirapporten](#)

[Kommunal styrning för folkhälsoarbete](#) (Linköpings universitet)





# Tack för idag!

Läs mer om oss!

[www.healthycities.se](http://www.healthycities.se)

Vill du komma i kontakt med oss?

[johanna@healthycities.se](mailto:johanna@healthycities.se)



Healthy Cities  
Sverige EN DEL AV WHO



Healthy Cities  
Sverige EN DEL AV WHO

[www.healthycities.se](http://www.healthycities.se)